

**НАЦІОНАЛЬНЕ АГЕНТСТВО УКРАЇНИ З ПИТАНЬ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ  
ЕФЕКТИВНОГО ВИКОРИСТАННЯ ЕНЕРГЕТИЧНИХ РЕСУРСІВ  
Державне підприємство “Науково-експертний центр НАЕР”**

**ОЛЕКСАНДР ПАРШИН** – директор Державного підприємства  
“Науково-експертний центр НАЕР”, м. Київ

**ДЕРЖАВНА ЦІЛЬОВА ЕКОНОМІЧНА ПРОГРАМА ЕНЕРГОЕФЕКТИВНОСТІ  
НА 2010-2015 РОКИ**

(Тези доповіді на Міжнародній конференції в м. Алушта, червень 2010 р.)

**Національна стратегія енергоефективності**



**Національне законодавство у сфері енергоефективності**

У сфері енергоефективності діє більше 200 законодавчих актів :

- 10 Законів України;
- 15 Указів Президента України;
- 120 рішень Уряду;
- інші підзаконні акти.

На даний час в сфері енергоефективності діють 50 національних стандартів групи “Енергозбереження”

Основними законами, які регулюють відносини у сфері енергоефективності є:

- Про енергозбереження.
- Про електроенергетику.
- Про альтернативні види палива.
- Про альтернативні джерела енергії.
- Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного потенціалу.
- Про газ (метан) вугільних родовищ.

## Удосконалення законодавства та створення системи національних стандартів у сфері енергоефективності потребує наступних Законів України

- Про ефективне використання паливно-енергетичних ресурсів (про енергоефективність)
  - врегулювання відносин, що виникають при використанні всіх видів ПЕР, шляхом впровадження відповідних механізмів заохочення, стимулювання, відповідальності, інформаційного, наукового та фінансового забезпечення, адаптованих до законодавства ЄС.
- Про внесення змін до деяких законів України щодо відновлювальних джерел енергії
  - встановлення порядку надання гарантії походження енергії з відновлювальних джерел адаптованого до законодавства ЄС.
- Про внесення змін до Закону України «Про комбіноване виробництво теплової та електричної енергії (когенерацію) та використання скидного потенціалу
  - встановлення порядку надання гарантії походження енергії, виробленої на принципі когенерації, механізмів прискорення розвитку когенерації, спрощення адміністративних процедур.

НАЕР у 2009 -2015 році заплановано здійснити розроблення більше 600 національних стандартів з визначення енергоємності технологічних процесів виробництва.

Державна цільова економічна програма енергоефективності на 2010-2015 роки розроблена відповідно до розпорядження Кабінету Міністрів України від 19 листопада 2008 року № 1446 “Про схвалення Концепції Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки”.

### Метою Програми є:

- створення умов для наближення енергоємності ВВП України до рівня розвинутих країн, скорочення рівня енергоємності ВВП протягом терміну дії Програми на 20 відсотків у порівнянні з 2008 роком, підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів і забезпечення конкурентоспроможності національної економіки;
- оптимізація структури паливного балансу України шляхом скорочення в ньому частки природного газу та заміщення його іншими видами енергоресурсів, зокрема, отриманими з альтернативних джерел енергії.

### Пріоритетні напрямки Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки:

1. Проведення санації житлових будинків та будівель бюджетних установ;
2. Встановлення теплових насосів, електротеплоакумуляційного обігріву та гарячого водопостачання;
3. Використання енергії сонця;
4. Видобування та використання газу-метану із вугільних родовищ, як альтернативного ресурсу;
5. Розвиток виробництва та використання біологічних видів палива;
6. Впровадження когенераційних технологій;
7. Розвиток вітроенергетики;
8. Модернізація газотранспортної системи України;
9. Модернізація ТЕС і ТЕЦ;

- 10. Модернізація об'єктів комунального господарства;
- 11. Удосконалення чинного законодавства та системи стандартизації.

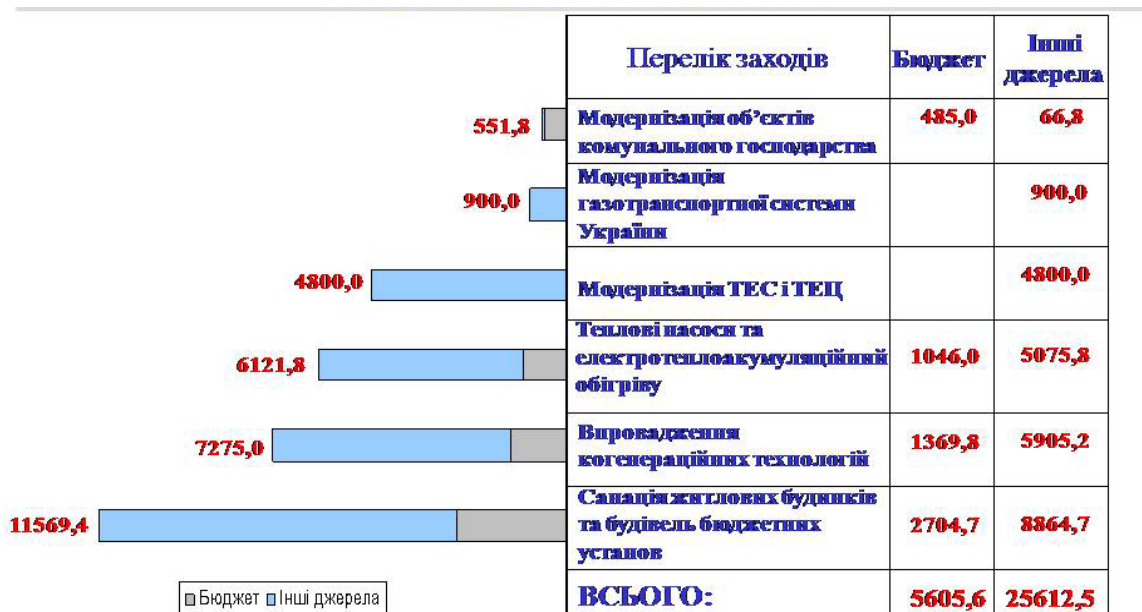
**Мета Державної цільової економічної програми енергоефективності**

- створення умов для наближення енергоємності ВВП України до рівня розвинутих країн та стандартів ЄС;
- підвищення ефективності використання паливно-енергетичних ресурсів і посилення конкурентоспроможності національної економіки;
- скорочення рівня енергоємності ВВП протягом терміну дії Програми на 20 відсотків у порівнянні з 2008 роком (щорічно на 3,3 відсотки);
- оптимізація структури енергетичного балансу України шляхом скорочення в ньому частки імпортованих викопних органічних видів енергоресурсів та заміщення їх іншими видами енергоресурсів, в тому числі, отриманими з альтернативних джерел енергії та вторинними енергетичними ресурсами.

**Механізми реалізації державної політики енергоефективності в Україні**

- Державні цільові програми з енергоефективності
- Економічне стимулювання енергоефективності
- Облік енергоресурсів та паливно-енергетичні баланси
- Державна експертиза з енергоефективності
- Нормування використання енергоресурсів
- Стандартизація використання енергоресурсів
- Енергетичне маркування
- Наукове забезпечення державної політики з енергоефективності
- Поширення інформації, освіта та виховання у сфері енергоефективності
- Державний енергетичний аудит (нагляд, контроль)
- Відповідальність за неефективне використання енергоресурсів

**Обсяги фінансування заходів Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки, млн \$**



**Обсяги фінансування заходів Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки**

| Перелік заходів  | Обсяг фінансування, млрд грн  |
|--|---|
| Проведення санації житлових будинків та будівель бюджетних установ                             | 82,8  |
| Встановлення теплових насосів, електротеплоаккумуляційного обігріву та гарячого водопостачання | 42,4  |
| Використання енергії сонця   | 22,9  |
| Видобування та використання газу-метану із вугільних родовищ, як альтернативного ресурсу       | Обсяги фінансування визначаються окремою Державною цільовою програмою “Видобування та використання газу (метану) з вугільних родовищ, як альтернативного енергоресурсу”.  |
| Розвиток виробництва та використання біологічних видів палива                                  | Обсяги фінансування визначаються окремою Державною цільовою науково-технічною програмою “Розвиток виробництва та використання біологічних видів палива”.  |
| Впровадження когенераційних технологій   | 55,3  |
| Розвиток вітроенергетики   | Обсяги фінансування визначаються постановою Кабінету Міністрів України “Про внесення змін до Комплексної програми будівництва вітрових електростанцій”, схваленої постановою Кабінету Міністрів України від 03.02.97 р. № 137 |
| Модернізація газотранспортної системи України  | 7,2   |
| Модернізація ТЕС і ТЕЦ   | 38,7  |
| Удосконалення чинного законодавства та системи стандартизації                                  | 0,0815  |
| Модернізація об’єктів комунального господарства  | 0,652   |
| <i>Всього коштів:</i>  | 250   |

**Результативність виконання Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки**

Після впровадження Державної цільової економічної програми енергоефективності на 2010-2015 роки результатом її реалізації буде:

1. Зниження рівня енергоемності ВВП на 20 відсотків порівняно з 2008 роком;

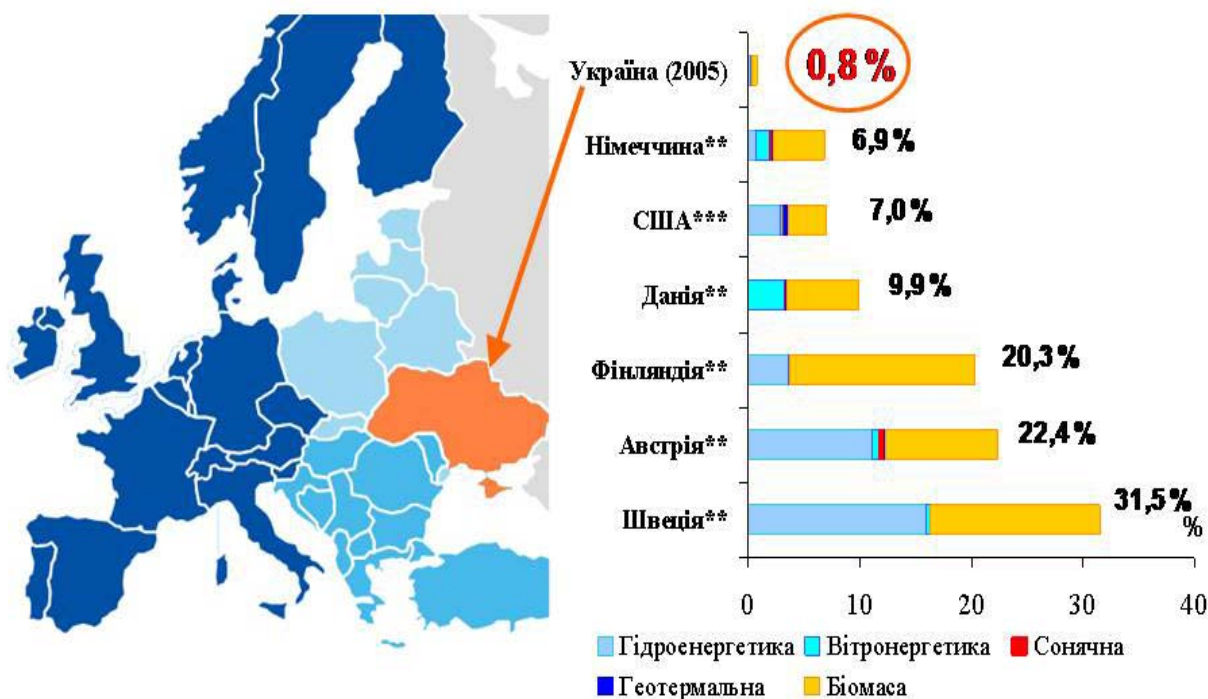
2. Оптимізація структури паливно-енергетичного балансу держави та зменшення в ньому частки природного газу на 14-15 млрд. куб. м щороку, нафтопродуктів на 1 млн т за весь період виконання програми;
3. Розробка більше 30 законодавчих актів у сфері енергоефективності та енергозбереження;
4. Розробка близько 500 національних стандартів групи “Енергозбереження”;
5. Проведення санації у більш ніж 49 тис. житлових будинків, які підлягають санації, та 23 тис. будинків бюджетних установ;

### Забезпечення конкурентоспроможності національної економіки

*Реалізація Програми дасть можливість:*

- знизити енергоємність ВВП на 20 % порівняно з 2008 роком;
- оптимізувати структуру енергетичного балансу країни;
- зменшення частки природного газу та нафтопродуктів і заміщення їх іншими видами енергетичних ресурсів, отриманих з альтернативних джерел енергії, та вторинними енергетичними ресурсами;
- зменшення шкідливих викидів у навколишнє природне середовище на 15-20 % і, відповідно, покращення стану довкілля;
- зменшити втрати теплової енергії в житлових будинках та будівлях бюджетних установ на 50 %, за рахунок проведення їх санації.

### Місце України у відновлюваній енергетиці



\*\*Energy Yearly Statistics 2006 European Communities, 2008

\*\*\*Energy Information Administration Office of Coal, Nuclear, Electric and Alternate Fuels U.S. Department of Energy Washington, DC 20585

**Потенціал відновлюваних джерел енергії:**  
загальний середній потенціал 56 \*, млн. т н.е.



**МЕТА УРЯДУ:**  
збільшити частку відновлюваних джерел енергії в паливному балансі України до 5% на 2015 рік

\* Інститут відновлюваної енергетики НАН України

**Державні програми збільшення частки відновлюваних джерел енергії в балансі України**  
**Розвиток виробництва та використання біологічних видів палива**

| Перелік заходів   | Обсяги інвестицій, млн. \$ 2010-2014р. | Обсяги виробництва на 2014 рік |
|---|--|--------------------------------|
| Виробництво пелет та брикетів   | 524                                    | 12 500 тис. т                  |
| Будівництво біогазових установок  | 670                                    | 407,1 млн. м <sup>3</sup>      |
| Будівництво підприємств з виробництва біодизельного палива                | 46                                     | 274,2 тис. т                   |
| Будівництво підприємств з виробництва біоетанолу                          | 52                                     | 181,68 тис. т                  |
| <b>ВСЬОГО</b>   | <b>1 292</b>                           |                                |
| <b>Будівництво вітрових електростанцій на період до 2014 року</b>         |  |                                |
| Будівництво вітрових електростанцій                                       | 7 498                                  | 3 300 МВт                      |
| <b>Використання енергії сонця та геотермальної на період до 2014 року</b> |  |                                |
| Використання енергії сонця  | 1022                                   | 190 МВт                        |